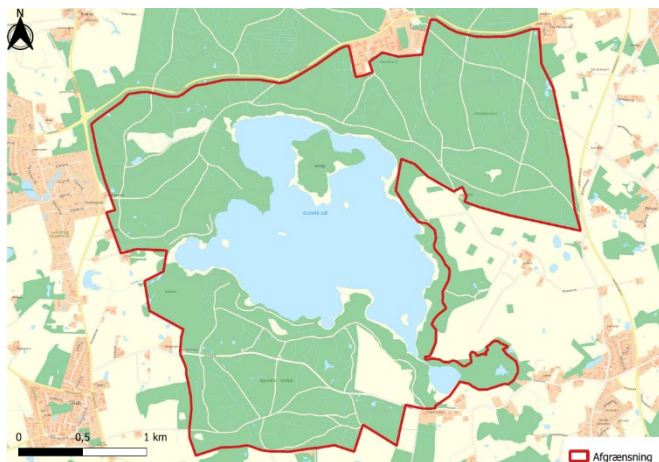

Mulig Naturnationalpark Horserød Hegn

Figur 1. Forslag til mulig Naturnationalpark Horserød Hegn på 778 ha.

Natur

Klosterris Hegn, Horserød Hegn, Gurre Sø og Gurre Vang danner et sammenhængende skov- og naturområde i Nordsjælland. Skovene er overvejende gamle løvskove, men med en betydelig andel af rødgranbevoksninger i bl.a. Horserød Hegn. Området er næsten hele vejen rundt omgivet af landbrugsland og mindre, privatejede skovarealer.

Centralt i det udpegede område ligger Gurre Sø, som udgør 206 ha. I søen ligger der i alt syv øer, hvor Store Ø er den største. Søen er hjemsted for et rigt fugleliv. En af øerne rummer Sjællands største hættemåge-koloni.

I 1994 blev dele af skovarealerne omkring Gurre Sø udlagt som urørt skov efter Naturskogsstrategien, mens andre dele af skoven blev udlagt til plukhugstdrift. Derved er fremmet et varieret skovbillede med større grad af etagering i bevoksningerne.

Skovens randzone er arealmæssigt vidtstrakt og naturmæssigt interessant med lange skovbryn ud til bl.a. Gurre Sø. Skovens østlige del er ret åben, idet Skovridersletten gennemskærer arealet.

Områdets historie

Området har spillet en central rolle i middelalderen – ikke mindst med opførelsen af Gurre Slot. De talrige mosename og navnet 'Valdemars Hestehave' refererer til middelalderens anvendelse af området som græsningsvang.

Beskrivelse af området

Området præges af de store sammenhængende skovområder, som i kombination med søer, moser og øvrige lysåbne arealer samt de nærliggende større statslige skovområder

	Nuværende anvendelse i ha
Løvskov	346
Nåleskov	125
Lysåben natur	26
Våde naturtyper	281
Total	778
Hegnslængde	17 km

Særlige arter

Den globalt truede taffeland yngler i området. Derudover findes en række sjældne og truede arter af tørvemos, fugle, padder og svampe.

Helårsgræsning

Området er velegnet til helårsgræsning, men præget af frodig, sluttet højskov med meget få lysåbne arealer (ud over Gurre Sø). Derved vurderes det aktuelle græsningspotentiale i området at være begrænset. I dag findes en stor bestand af både kronvildt og dåvildt, og området udgør en vigtig trædesten for bevægelsen af vildtet fra skovene mod syd og nordpå. Den fortsatte frie bevægelighed af vildtet vil kunne tilgodeses ved etablering af et lavt kreaturhegn.

Infrastruktur

Der findes flere offentlige vejstrækninger i for området. Derfor anbefales alene en samlet

hegning syd for Esrumvej, hvor Gurrevej kommer til at indgå i hegningen.

Naturlig hydrologi

Gurre Vang og Horserød Hegn er generelt fugtige skovområder med en stor andel af søer og moser.

Områdets største sø, Gurre Sø, var oprindeligt Sjællands reneste og mest næringsfattige sø med bl.a. forekomst af vandplanten tvepibet lobelie. Søen er derfor registreret delvis som habitatnaturtypen lobeliesø.

Friluftsliv

Området som helhed har et lavere antal besøg end skovene tættere på Helsingør. Der findes flere muligheder for primitiv overnatning syd for Gurre Sø.

Der er væsentlig brug af arealerne omkring Gurre Sø (Gurre Vang og den sydlige del af Horserød Hegn), ligesom Gurre Slotsruin tiltrækker mange besøgende – bl.a. en del turister i bus eller på cykel. Derudover benyttes skovene af ryttere.

I umiddelbar tilknytning til den mulige naturnationalpark findes der statsejede arealer ved Klosterris Hegn, hvor udførsel af friluftaktiviteter samt udbygning af friluftsfaciliteter også kan finde sted.

Arrondering og ejendomsstruktur

Hele området er statsejet og velarronderet. Det statsejede areal på dele af både øst- og vestsiden af Gurre Sø er imidlertid meget smalt, hvorfor det kan være relevant at overveje, om den østlige bred af Gurre Sø skal inddrages inden for den foreslåede afgrænsning.

Særlige forhold

Forpagtningsaftale for græsning af Skovridersletten løber frem til udgangen af 2025.

Fiskeriet på Gurre Sø er udlejet til Helsingør Sportsfiskerklub, og der er klubhus mv. i søens sydøstlige ende.

Eksisterende beskyttelse

Gurre Vang, Horserød Hegn og hele Gurre Sø er en del af Natura2000 område nr. 131, ”Gurre Sø”, EF-habitatområde H115. Udpegningen omfatter hængesæk, rigkær, bøg på muld, elle-askeskov, ege-blandingskov og skovbevokset tørvemose.

Desuden skal det nævnes, at Gurre Sø, som indeholder sønaturtypen kransnålealgesø samt arealer med sønaturtypen lobeliesø.

I forbindelse med projektbeskrivelse og udarbejdelse af forvaltningsplan skal der ses nærmere på forholdet til Natura 2000 målene.

Området rummer en del §3-beskyttede moser og småsøer, og især i den sydlige del af Gurre Vang findes der en række større moseområder.

Sømosen vest for Gurre Sø og tilstødende, privatejede arealer syd og vest for denne er omfattet af fredningen Gurre Å. Fredningen er en status quo-fredning med forbud mod bebyggelse, terrænreguleringer og yderligere tilplantning. Fredningen skal desuden sikre udsigter (fra Hornbækvej og Gurrevej) ud over landskabet, Tikøb Tørvemose og Gurre Sø.

Kulturarv

I området findes mange kulturhistoriske spor. Det vigtigste er Gurre Slotsruin.

Store dele af Gurre Vang er omkranset af stendiger som daterer sig tilbage til begyndelsen af 1800-tallet. Af andre fortidsminder i området kan nævnes Valdemars vold (jorddige), rester af teglstensovne, en af Von Langens afdelingssten samt en flodemålssten. Derudover er dele af Horserød Hegn og Risby Vang rig på oldtidsagre.

Der skal tages de nødvendige hensyn til områdets mange fortidsminder – ikke mindst i området omkring Gurre Slotsruin, hvor der findes flere fortidsminder, som er sårbare over for kreaturtramp og –tråd, samt over for hydrologiske ændringer.